DAVLAT BOSHQARUVI TIZIMIDA DAVLAT ORGANLARINING O'RNI

Isaqov Asilbek Po'latjon o'g'li
Farg'ona viloyati, Buvayda tumani 13-sonli
umumta'lim maktabi huquq fani o'qituvchisi, magistr
isaqovasilbek664@gmail.com

Annotatsiya. Mazkur tezisda davlat boshqaruvi tizimida davlat organlarining o'rni, ularning davlat siyosatini amalga oshirish, jamiyat va davlat manfaatlarini muvofiqlashtirish hamda fuqarolarning huquq va qonuniy manfaatlarini ta'minlashdagi ahamiyati tahlil qilinadi. Shuningdek, davlat organlari faoliyatida uchrayotgan institutsional, tashkiliy va boshqaruv muammolari ko'rib chiqilib, ularni bartaraf etish bo'yicha ilmiy-amaliy takliflar ilgari suriladi. Davlat boshqaruvi samaradorligini oshirishda raqamlashtirish, davlat xizmatlarini takomillashtirish, ochiqlik va hisobdorlikni kuchaytirish hamda davlat organlari faoliyatini natijadorlik asosida baholash muhim omillar sifatida asoslanadi.

Kalit so'zlar: davlat boshqaruvi, davlat organlari, boshqaruv samaradorligi, davlat xizmati, raqamlashtirish, ochiqlik, hisobdorlik, davlat siyosati, davlat xizmatlari.

THE ROLE OF STATE BODIES IN THE PUBLIC ADMINISTRATION SYSTEM

Isakov Asilbek Pulatzhon ugli
Fergana Region, Buvayda District No. 13, law teacher at a secondary school, master

Abstract. This thesis examines the role of state bodies in the public administration system, with particular emphasis on their functions in implementing public policy, coordinating state and public interests, and ensuring the rights and legitimate interests of citizens. The study also analyzes institutional, organizational, and administrative problems affecting the effectiveness of state bodies and proposes

practical measures for their improvement. Digitalization, improvement of public services, strengthening transparency and accountability, and the introduction of performance-based evaluation are considered important factors in increasing the efficiency of public administration.

Keywords: public administration, state bodies, administrative efficiency, civil service, digitalization, transparency, accountability, public policy, public services.

Kirish. Zamonaviy davlat boshqaruvi tizimi jamiyat taraqqiyotini ta’minlash, davlat siyosatini izchil amalga oshirish va fuqarolarning qonuniy manfaatlarini himoya qilishga xizmat qiluvchi muhim institutsional mexanizm hisoblanadi[1]. Mazkur tizimning samarali faoliyat yuritishida davlat organlari alohida o’rin egallaydi. Chunki davlat organlari orqali davlat hokimiyati vakolatlari amalga oshiriladi, qonun hujjatlarida belgilangan vazifalar hayotga tatbiq etiladi hamda ijtimoiy-iqtisodiy jarayonlarni tartibga solish mexanizmlari shakllantiriladi[2]. Davlat boshqaruvi tizimida davlat organlarining o’rni faqat ma’muriy qarorlar qabul qilish bilan cheklanmaydi. Ular davlat va jamiyat o’rtasidagi munosabatlarni tartibga solish, aholiga davlat xizmatlarini ko’rsatish, hududlarni rivojlantirish, ijtimoiy barqarorlikni ta’minlash va jamoatchilik manfaatlarini hisobga olish kabi ko’plab vazifalarni bajaradi. Bugungi kunda boshqaruv jarayonlarining murakkablashuvi davlat organlari oldiga yangi talablarni qo’ymoqda.

Asosiy qism. Davlat organlari davlat boshqaruvi tizimining asosiy institutsional subyektlari sifatida davlat funksiyalarini amalga oshiradi. Ularning vakolatlari qonunchilik bilan belgilanib, davlat siyosatini ishlab chiqish va amalga oshirish, iqtisodiy va ijtimoiy jarayonlarni tartibga solish, jamoat xavfsizligini ta’minlash

1 O’zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi PF-60-sonli '2022 — 2026-yillarga mo’ljallangan Yangi O’zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to’g‘risida'gi Farmoni.

2 Mirziyoyev Sh.M. Yangi O’zbekiston taraqqiyot strategiyasi. — Toshkent: 'Tasvir', 2022. — 416 b.

hamda fuqarolarning huquqlarini himoya qilish kabi yo'nalishlarni qamrab oladi[3]. Davlat boshqaruvi samaradorligi, avvalo, davlat organlari o'rtasidagi vakolatlarning aniq taqsimlanganligi va ularning o'zaro hamkorligiga bog'liq. Amaliyotda ayrim hollarda bir-biriga yaqin funksiyalarning turli organlar o'rtasida takrorlanishi, byurokratik jarayonlarning mavjudligi yoki qaror qabul qilish mexanizmlarining haddan taxation murakkabligi boshqaruv samaradorligiga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin.

Mazkur muammolardan biri — vakolat va funksiyalarning takrorlanishi. Bir xil yoki o'xshash vazifalarning bir nechta davlat organlari tomonidan bajarilishi boshqaruv xarajatlarining oshishiga, mas'uliyatning noaniqligiga va qaror qabul qilish jarayonining sekinlashishiga olib kelishi mumkin. Shu sababli davlat organlarining vakolatlarini muntazam ravishda qayta ko'rib chiqish, ularning funksiyalarini optimallashtirish va har bir organ faoliyatining aniq natijalarini belgilash zarur.

Yana bir muhim muammo — byurokratik boshqaruv usullarining saqlanib qolishi. Fuqarolar va tadbirkorlik subyektlaridan ortiqcha hujjatlar talab qilinishi, davlat xizmatlaridan foydalanishda vaqt va resurslarning ko'p sarflanishi boshqaruv tizimining samaradorligini pasaytiradi. Bunday holatlarni bartaraf etishda davlat xizmatlarini raqamlashtirish, ma'lumotlar almashinuvini avtomatlashtirish va "bir darcha" tamoyilini rivojlantirish muhim ahamiyatga ega. Davlat organlari faoliyatining samaradorligini oshirishda ochiqlik va hisobdorlik ham muhim omildir. Fuqarolar davlat organlarining qarorlari, faoliyat natijalari va davlat mablag'laridan foydalanish to'g'risida yetarli ma'lumotga ega bo'lishi kerak. Ochiq boshqaruv tamoyillarining kuchayishi davlat organlariga bo'lgan jamoatchilik ishonchini oshirish bilan birga, korrupsiyaviy xavflarni kamaytirishga ham xizmat qiladi.

Muammolarni bartaraf etish bo'yicha takliflar:

3 O'zbekiston Respublikasining 2022-yil 8-avgustdagi O'RQ-788-son 'Davlat fuqarolik xizmati to'g'risida'gi Qonuni

Birinchidan, Davlat organlarining vakolatlarini aniq chegaralash va funksional takrorlanishlarni kamaytirish lozim. Har bir davlat organining vakolati, javobgarligi va faoliyatining kutilayotgan natijalari aniq belgilanishi boshqaruv samaradorligini oshiradi.

Ikkinchidan, Davlat boshqaruvi jarayonlarini raqamli transformatsiya qilishni davom ettirish zarur. Elektron davlat xizmatlarini kengaytirish, davlat organlari o'rtasidagi axborot almashinuvini takomillashtirish va ma'lumotlarni bir martalik taqdim etish tamoyilini rivojlantirish fuqarolar zimmasidagi ma'muriy yukni kamaytiradi.

Uchinchidan, Davlat organlari faoliyatining natijadorlik ko'rsatkichlarini takomillashtirish maqsadga muvofiq. Bunda faqat bajarilgan ishlar soni emas, balki aholining qoniqish darajasi, xizmatlarning tezkorligi, iqtisodiy samaradorlik va ijtimoiy natijalar asosiy mezon sifatida olinishi kerak.

Xulosa.

Xulosa qilib aytganda, davlat organlari davlat boshqaruvi tizimining asosiy institutsional bo'g'ini bo'lib, davlat siyosatini amalga oshirish va jamiyat taraqqiyotini ta'minlashda muhim ahamiyatga ega. Ularning faoliyati qanchalik samarali tashkil etilsa, davlat boshqaruvi tizimining umumiy natijadorligi ham shunchalik yuqori bo'ladi. Shunday ekan, davlat boshqaruvi tizimida davlat organlarining o'rnini kuchaytirishning asosiy yo'nalishi ularning vakolatlarini maqbullashtirish, ortiqcha byurokratik jarayonlarni qisqartirish, davlat xizmatlarini raqamlashtirish, jamoatchilik bilan muloqotni kengaytirish va boshqaruv qarorlarining natijadorligini oshirishdan iborat.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi PF-60-sonli '2022 — 2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida'gi Farmoni.

2. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O’zbekiston taraqqiyot strategiyasi. — Toshkent: 'Tasvir', 2022. — 416 b.

3. O’zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 5-oktabrdagi PF-6079-son 'Raqamli O’zbekiston — 2030' strategiyasini tasdiqlash va uni samarali amalga oshirish chora-tadbirlari to’g‘risida'gi Farmoni.

4. O’zbekiston Respublikasining 2022-yil 8-avgustdagi O’RQ-788-son 'Davlat fuqarolik xizmati to’g‘risida'gi Qonuni.

5. O’zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 21-dekabrdagi PF-269-son 'Yangi O’zbekiston ma’muriy islohotlarini amalga oshirish chora-tadbirlari to’g‘risida'gi Farmoni.